herpy

GEKKOER

Lygodactylus fischeri

Lygodactylus fischeri er en liten, dagaktiv dvergegekko fra regnskogene i Vest- og Sentral-Afrika. Den er lys olivengrønn med rader av små, svarte prikker, lever skjult på trær i fuktig skog og er nesten ukjent i terrarier, så veiledningen bygger på levestedet og på beslektede arter.

Familie: Gekkonidae Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**4 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Varmeplass	**30-35 °C**
Temperatur, natt	**22-24 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vann	**Ingen vannskål**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 2
Kosthold	**Insekter og små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller én hann med flere hunner**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**60-120 dager** ved 22-27 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lygodactylus fischeri er en dvergegekko på 35-42 mm fra snute til kloakk. Ryggen er lys olivengrønn med flere rader av små, svarte prikker på langs, og undersiden er ensfarget hvit. Som hos andre arter i slekten sitter det fine heftelameller under tærne, og halespissen har en heftepute som dyret bruker som en femte fot når det klatrer. Kjønnsforskjellene er ikke dokumentert.

Arten ble beskrevet av George Albert Boulenger i 1890 og er oppkalt etter den tyske herpetologen Johann Gustav Fischer (1819-1889), som arbeidet i Hamburg. Typelokaliteten er oppgitt som Sierra Leone.

I motsetning til de østafrikanske artene i slekten, for eksempel *Lygodactylus picturatus*, lever arten i regnskogene i Vest- og Sentral-Afrika. Den er sjelden og lever svært skjult, og den holdes neppe i fangenskap. Levealderen er ikke dokumentert.

Utbredelse og leveområde

Lygodactylus fischeri finnes i Vest- og Sentral-Afrika: det sørøstlige Nigeria, Kamerun, Ekvatorial-Guinea og Gabon. I tillegg er det et enkelt, isolert funn fra Benin.

Oppgavene fra Sierra Leone, der arten ble beskrevet fra, og fra Kongo (Brazzaville) er usikre, og kartet viser bare de sikre landene. Arten vurderes ikke som truet.

> **Naturlig utbredelse:** Nigeria, Kamerun, Ekvatorial-Guinea og Gabon.

LEVEOMRÅDE

Lygodactylus fischeri lever i lukket, fuktig skog og i galleriskog langs elver. Den lever på trær og søker, som andre arter i slekten, skjul bak løs bark og i sprekker.

Klimaet nær ekvator er varmt og fuktig hele året, med små svingninger i temperaturen. Det finnes ingen målinger av temperatur og fuktighet fra artens egne levesteder.

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stell av *Lygodactylus fischeri*. Klimaet i utbredelsesområdet er varmt og fuktig hele året, og stellet bygger på *Lygodactylus picturatus*, som er bedre kjent, og på *Lygodactylus williamsi*, som også lever i fuktig skog. De fleste tallene i denne veiledningen er lånt derfra.

Et par kan holdes i et terrarium på minst 30 × 30 × 45 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre. Høyden teller mer enn gulvarealet, fordi dyret lever på stammer og greiner.

Terrariet må være helt tett for så små dyr og fôrdyrene deres. Bruk fin nettåpning i lokket og ventilasjonsgitre nederst og øverst. Bakvegg og sidevegger må være forseglet, slik at ingen små dyr kan klemme seg inn bak dem. Lag bunnen av et drenslag med 3-4 cm fuktig kokosfiber og litt torv oppå, og innred med tykke greiner i skiftende vinkler, korkbark, bromelier og *Sansevieria*. Korkrør og bambusrør i ulik tykkelse fungerer som skjul og eggleggingssted.

Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Lygodactylus fischeri kommer fra et varmt klima uten kald årstid. Om dagen skal bakgrunnstemperaturen ligge på 25-30 °C, og under en liten spot eller halogenlampe skal det være en solflekk på 30-35 °C. Om natten faller temperaturen bare litt, til 22-24 °C.

Spotten må passe til størrelsen på terrariet. En kraftig lampe i et lite terrarium hever raskt hele temperaturen. Bruk en termostat eller dimmer, og mål både høyt oppe og nede i terrariet. Dyr som sitter urørlige på det varmeste stedet med åpen munn, har det for varmt.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på omkring 60-80 %, høyest om natten og like etter sprøyting, fordi arten lever i regnskog. Sprøyt terrariet lett to ganger om dagen, slik at blader og vegger dekkes av dråper, og vent med neste sprøyting til dråpene er fordampet og bunnen begynner å tørke.

Dyrene drikker dråper fra blader og vegger, så en vannskål er ikke nødvendig og er en risiko for de minste dyrene. Unngå stående vann og stadig våte greiner, som gir mugg og hudproblemer. God ventilasjon er viktig, selv om fuktigheten er høy.

LYS OG UVB

Lygodactylus fischeri er dagaktiv og trenger kraftig, jevnt lys. Bruk lysrør, helst T5, og kombiner et UVB-rør med et dagslysrør, slik at terrariet blir lyst. Hvilken UVB-styrke som passer best, er ikke dokumentert for arten. Et moderat UVB-rør (Ferguson-sone 2) over en del av terrariet er et forsiktig anslag. La det være skygge og skjul i resten av terrariet.

Ha lyset på 12-14 timer, styrt av en tidsbryter, og la natten være mørk.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

I naturen lever *Lygodactylus fischeri* trolig mest av maur. I terrariet må den ha levende smådyr: spretthaler, bananfluer, små sirisser, nyklekte bønnebiller, små kakerlakker og små gresshopper. Størrelsen er det viktigste: fôrdyret må være mindre enn avstanden mellom øynene til dyret.

Pudre fôrdyrene lett med kalk med D3-vitamin, og sett en liten skål med ren kalk i terrariet som dyrene selv kan ta av. Skift den før den blir våt og hard. Om arten tar fruktgrøt, er ikke dokumentert; *Lygodactylus picturatus* tar det, og det kan prøves i en lav skål høyt oppe på en gren. Fôr hver dag eller annenhver dag, men unngå overfôring.

Melorm og andre fete larver er for store og for fete til annet enn en sjelden godbit.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Lygodactylus fischeri er liten, rask og lever svært skjult. Som andre dagaktive dvergegekkoer sitter den ofte urørlig på en gren og skyter så av gårde etter et fôrdyr.

Hold et par eller en hann med én eller to hunner i et terrarium som er stort nok til at hunnene kan komme seg unna hannen. To hanner må ikke holdes sammen, fordi de slåss. Følg med på bitemerker, avbitte haler og dyr som gjemmer seg eller går ned i vekt, og skill dem straks fra hverandre. Arten egner seg ikke til håndtering: halen kan kastes, og dyret slipper lett unna. Åpne bare lukene kortvarig, og steng alle spalter der dyrene kan slippe ut.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Kjønnsforskjellene er ikke dokumentert for *Lygodactylus fischeri*. Hos andre arter i slekten har hannen en tykkere halerot med hemipenis-lommer og prenalporer foran kloakken, mens hunnen har en slankere halerot. Når arten blir kjønnsmoden, er heller ikke dokumentert; hos *Lygodactylus picturatus* skjer det etter 9-15 måneder. Vent med å pare dyrene til de er fullt utvokste, slik at hunnen har krefter til eggleggingen.

PARRING

Paringen hos *Lygodactylus fischeri* er ikke beskrevet. Hold et par eller en hann med én eller to hunner sammen, og gi mange skjul, slik at hunnen kan komme seg unna hannen. Flytt hannen hvis han hele tiden jager hunnen.

EGGLEGGING OG KULL

Antallet egg er ikke dokumentert for *Lygodactylus fischeri*, men artene i slekten legger 1-2 små, hardskallede egg om gangen. Gi flere trange eggleggingssteder som kan tas ut av terrariet, for eksempel korte bambusrør eller korkrør høyt oppe, og gi hunnen rikelig med kalk og små fôrdyr gjennom hele sesongen.

INKUBASJON

Klekketiden er ikke dokumentert. Hos *Lygodactylus williamsi* klekkes eggene etter 60-120 dager ved 22-27 °C, og det er en grov ramme. Eggene flyttes forsiktig, om nødvendig sammen med det de sitter på, til en liten boks med fuktig vermikulitt og små luftehull i lokket. De må ikke vendes.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene av *Lygodactylus fischeri* er ikke beskrevet, men hos slekten er de svært små ved klekkingen. Plasser dem i et lite, helt tett terrarium eller en faunaboks med fuktig substrat, tynne greiner og planter, og sprøyt daglig. Gi dem de aller minste fôrdyrene: spretthaler, bananfluer og nyklekte sirisser, pudret med kalk og D3-vitamin. Hold ungene adskilt fra de voksne, og del dem etter kjønn og størrelse, slik at de ikke begynner å slåss.

Helse og vanlige feil

Lygodactylus fischeri er hardfør når temperatur, fuktighet og fôr er i orden. Det finnes ikke artsspesifikk kunnskap om sykdommer; de typiske problemene for små dagaktive dvergegekkoer er:

- For lite vann og for tørt terrarium. Små dyr tørker raskt ut, særlig i sommervarmen eller under en lampe som er for kraftig. Sprøyt daglig.
- For høy varme i et lite terrarium. Bruk termostat eller dimmer, og følg med på dyr som sitter med åpen munn.
- Mangel på kalk og D3-vitamin, særlig hos hunner som legger egg. Gi ren kalk i en liten skål, og pudre fôrdyrene.
- Hudskifteproblemer med hudrester på tær og halespiss. Rett opp fuktigheten, og løsne restene forsiktig med lunkent vann.
- Slagsmål mellom hanner med bitt og tapte haler.
- Små dyr som klemmes eller forsvinner i spalter bak bakvegg og innredning. Forsegl alle hulrom.

Et friskt dyr er livlig, har klare øyne og en fyldig halerot. Oppsøk veterinær med erfaring på krypdyr hvis dyret går ned i vekt, sitter slapt eller slutter å spise.

Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.